

NOVINAR

SLOVENSKE KRAJINE

Naročnina na 1/4 leta 5 Din., na posamezni naslov 625 Din. V inozemstvo mesečno 6 Din. Od 1. julija doma 6 Din. več, v inozemstvo 12 Din. več. Doma se lahko v blagi plača.

IZHAJAJO VSAKO NEDELO.
Uredništvo i uprava M. SOBOTA, Križova ul. 4.

Cena oglasov: Cela stran 800 Din., mali oglas do 35 reči 10 Din., više vsaka reč 1 Din. Med tekstem so oglasi 150% dražji. — Popust od 5—50%. — Pošt. ček. pol. št. 11.806.

Naročnikom!

Meseca septembra mora biti celoletna naročnina plačana. Tiskarna ne more duže čakati, papira za kalendar ne more naročiti. Zato vsaki širiteo, ki je blizu Sobote, naj sproti nosi naročnino g. uredniku Edšidi, ka te izroči proti v tiskarno, drugi pa po čeki ali osebno naj takl prinesejo vso naročnino v Črensovece.

Vredništvo i uprava Novin.

Plačüvanje kmečkih dugov

Zdajšnja kriza je najbolje zadela kmete, posebno ešče tiste kmete, šteri so dužni. Cena vsem kmečkim pridelkom pa tudi živini je dnes tak nizka, da srednje dober kmet s svojim delom na svojoj zemli na leto komaj, komaj telko penez lahko spravi, da plača državno dačo, si kúpi najpotrebnejšo obleko pa sol, špice, petrolej itd. Dostokrat pa niti za vse to potrebni penez ne dobi za svoje pridelke, nego mora segnoti za tistimi penezi, štere si je v bolši letaj prišparao. To pa zato, ar se je cena vsem kmečkim pridelkom kak tudi živini močno znižala, vse druge potreboče pa, štere kmet mora kúpiti, so ostale skoro pri istoj ceni kak prvle, ništerne reči so se pa cilo povekšale, tak tudi dača.

Šteri kmet je pa dužen, tisti je dnes velki siromak. Pri kakšem malom dugi človek ešče, ešče plačuje intereš, pa kaj namali tudi glavnico, pri vekšem dugi pa dnes kmet iz svojih pridelkov nemre zmoči niti intereša.

Ali je kmečko ljudstvo prezaduženo

Če poprek vzememo kmečko ljudstvo cele Slovenije, lahko pravimo, da je močno zaduženo, nego prezaduženo je ravno nej. Pod prezaduženimi mislimo tiste kmete, šterih dug je tak velki, da bi njim trebelo večino njugovoga imanja ali pa celo imanje odati, pa bi komaj rešili svoj dug.

Slovensko kmečko ljudstvo je poprek skrbno i šparavno. Duge so si zvečinoma napravili tisti, šteri so kaj zidali, kúpivali zemlo ali pa na drugi način zboljšavali svoje gospodarstvo. Bole redki so tisti, štere je zadela kakša nesreča, da so prišli v dug, ništerni so pa prav velke duge napravili z raznimi špekulacijami i zapravljanjom. Prezaduženi so skoro sami zapravlači pa manjaki, šteri so gosposko živeli pa špekulerali, da na lehkí način pridejo do penez. Duge so delali, na to so pa nej mislili, da znajo priti po dobri časaj božni časi, pa bi bilo dobro, če bi njim za božne čase ostalo kaj penez.

Od ked pride pomoč

Kmet, šteri je z lejkim življenjom i zapravljanjom velke duge napravo, takšemi bo pač teško šo što na pomoč, tudi, če bi bili bolši časi kak so dnes. Pravli smo pa, da je slovensko ljudstvo poprek skrbno

i delavno i da je zapravljivih kmetov med njimi bole mali procent. Večinoma se je naše kmečko ljudstvo zadužilo na te način, da si je povalo ali popravljalo svoje hrame, oskrbelo novo šker, kúpilo zemlo i tak dale. Tü pa tam je koga tudi zadela nesreča, ogen, povoden, toča, bolezni i drugo. Vsi tej, šteri majo količkaj vekše dugove, kak smo že pravili, v dnešnji časaj nemrejo niti intereša plačüvati ešče meje pa šumo. To se pa ne godi po njüvoj krivdi, nego zavolo zdajšnji časov, gda kmečki pridelki nikše cene nemajo. Istina, da bi si kmetje, če bi se združili v močne kmečke organizacije, tudi sami lahko dosta pomagali, nego to je že stara kmečka nevolja, da ne držijo vküp.

Da se pa kmečkomi ljudstvi zavolo dugov ne bi vse zodalo, či dugov nemre plačati, je potrebno, da nekak pride kmeti na pomoč, če si sam več nemre pomagati.

Državna pomoč i pomoč nas samih

Kak druge države, tak je tudi naša država sprevidla, da je največši del njenih prebivalcov, to je kmečko ljudstvo v takšoj nevoli, da nemre niti dače plačüvati. Tisti kmetje pa, šteri so bili zaduženi i so je razne kase i banke pa drugi, šteri so njim peneze posodili, silili na plačilo, so bili v takšoj stiski, da so se sploj nej mogli genoti. Če bi vsem tem dužnikom zodali njüvo imanje, da bi se dugovje poplačali s tem bi država prišla do ednoga velkoga procenta siromakov, s šterimi ne bi mogla nikaj včiniti.

Zato je naša država izdala takzvani zakon o zaštiti kmetov, po šterom zakoni se kmetom šest mesecov zavolo dugov nikaj nemre odati. V šesti mesecaj se zato vnogi kmet telko lahko opomore, da plača konči intereš, či že šume nemre. Izvzete so samo zadružne kase, štere lahko tržijo imanje vsakšemi dužniki.

Nego s tem zakonom je kmeti, kak se je ugotovilo na razni konferencaj v našoj državi, nikaj nej bilo pomagano. Kmet je ešče v vekšo nevolu prišao, ar nikšega posojila več nemre dobiti i njemi tudi na porgo nišče nešče več nikaj dati, ar se boji, da dugov potem nede mogao sterjati od njega. Zato se pripravla zdaj novi zakon v pomoč kmetom, šteri bi stopo v veljavo meseca oktobra, gda zakon o zaštiti kmetov zgübi svojo veljavo. Potrebno bo pa, da tudi kmečko ljudstvo samo stopi vküp i si začne samo pomagati. Samopomoč je ešče vsigdar največ vredna bila i kmečko ljudstvo lahko samo v vküpdržanji gleda bolše čase. Od novoga zakona za pomoč kmetom i kmečke samopomoči bomo pa pisali v prišestnoj številki Novin.

Cesta skoz vesnico

Vsakši kraj ma kaj lepoga i kaj božnoga. Od niti ednoga ljudstva nemremo praviti, da bi bili vsi zmed njih slabi ali pa vsi samo dobri. Vse je nikak tak pomešano, da nazadnje pravimo, da je potrebno tak edno, kak drugo. Mislimo si, če ne bi bilo božnoga, te ne bi znali zadosta poštüvati dobroga.

Kak se pa božnoga vsešerom najde dosta, dosta več, kak bi pa bilo potrebno. Dostokrat nikaj drugo nej trbej, kak samo malo dobre vole, pa iz božnoga lahko to najbolše grata.

Tak je z našimi cestami. Mamo dobre pa mamo božne. Skoz vesnico so navadno vsigdar nikelko slabše, kak odzvuina vesnice. To je nikša čüda nej. V vesnici cesta več trpi kak odzvuina nje. V vesnici se več lüdi obrne, več kol vozi, več živine goni pa tudi deca včasi tü pa tam kakšo božno cesto ešče božnejšo napravijo. Notri v vesnici je tudi več sence i se cesta ne posüši tak hitro kak od zvüna.

Vnoge vesnice za svoje ceste jako skrbijo, tak, da je dostokrat cesta skoz vesnico ešče bolša kak pa odzvuina njé. Vnoge vesnice pa májo palig preveč zane-marjene ceste. Tüdi pri vesnicaj je ravno tak, kak pri lüdej: edne so dobre, druge slabše.

Od cest po vesnicaj v našoj krajini, od preveč dobrih ravno nemremo gučati, preveč božne se pa v veči mestaj najdejo. So takše vesnice, štere májo po sredini ceste jarek. Vsa deževnica, kapnica, tü pa tam tudi gnojšnica, pride na cesto. Če lahko kam odteče, je dobro, če ne, se pa tak pomali ta razvozi pa v sühom posüši. V ništerni vesnicaj majo navado, da vse črepnje, cigelje, staro železje, smetje, ka hišo pomečejo pa stare bočkore na cesto znosijo. S takšim ščejo cesto dobro zavoziti. V drugi vesnicaj pa, gde majo samo kre edne strani járek, si od druge strani vsakši skopa grabo od svoje hiše prek ceste. Po toj grabi se te prek po cesti cedi lepo pomali deževnica, kapnica pa tudi gnojšnica.

Takše ceste so nam niti nej v čast, niti nej v hasek. Kažejo največkrat manjost poglavarov občine pa vsej prebivalcov. Edno vesnica vnogo lahko včini, najmenje pa to, da je cesta skoz vesnico dobro navožena, vednaka, pa na sredi lepo zvišena.

Nigdar ne dovolimo, da bi bile gde vdiljek po cesti ali pa cilo prek ceste grabe nakopane. Črepnje, cigelje i smetje ne spada na cesto. Če poglavar občine toga ne vidi, naj ga drugi, šteri ljubijo red i čistoto na to opominajo.

Dnesden se vnogo lüdi i vnogo tühincov obrne po naši vesnicaj. Posebno avtomobilov nas čiduže več obiskavle. Pa ravno če se što pela z avtomobilom, najbole občüti dobro ali slabo cesto. V ednoj

našoj vesnici, gde majo znamenito novo zidino, štero obišče vnogo tühincov, posebno tudi z automobili, ma telko gráb prek ceste nakopanih, da auto komaj gori po vesnici pride. Pa se ljudje ne genejo, pri županovoj hiži je cilo skoro največša graba prek ceste. Dobro bo, če te napake do sprotoletje vse lepo popravimo.

Lepa navada je po večini naših vesnic, da vsakšo soboto ceste lepo pometejo. Kak lepo izgleda takša skrbno očiščena vesnica! Z dobrovolov lahko vse napake popravimo vsem nam v veselje i hasek.

Krmo prosimo.

Agrarna i gospodarsko podporna združba je vložila prošnjo na bansko upravo, da bi nam oblast dala krmo. Prosi se z ednim, da bi se na rate odplačevala krma državi, ar naši siromaki večinoma nemajo penez, da bi plačali krmo. Preminoče dni je poslal g. ban svetnika Dr. Krampuša, da bi pogledao škodo, ki jo napravila suša. Gospod svetnik je pregledno kvar po občinaj, štere so tudi zaprosile pomoč kak i oba poslaca i se je zgloso pri našoj zadruzi. Predsednik zadruge je pri toj priliki znova zaprosil za hitro pomoč.

Gospod svetnik je obečao, da se bo zavzemao za pomoč, predvsem, da se dobi brezplačni prevoz krme, Dela se tudi na to, da bi se podignio kontingent za izvoz živine pri nas, ka bi ljudje mogli več živine odati i dragše. Vsi, ki ljubijo siromaški narod, naj stopijo vkup i njemu pomagajo. Vsako drugo pitanje naj se zdaj odstrani!

Dnevni glasi.

Nemški parlament se je zbrao na prvo sejo, štero je začnola s svojim govorom komunistična poslanka kak najstarejša. Hitlerovci so pokazali, ka želežo mirno delati v parlamenti, zato so se pričakovanja, da se parlament razpusti zavolo nemirov, ne spunila. Za nekaj dni se je delo v Essen stavilo.

Židovje so poslali okoli 100 zastopnikov svojih društev v Ženevo v Švici, ki so sklenoli, da se osnovne stalen židovski zbor, šteri se zberé ob prvem leta 1934.

Denéšnje čude.

Plebanošov kočij je veselo pokao z bičom, gda je pelao gnoj na njivo. Znao sam, da se nesmi vesiti na repico, ali kak pri nas pravijo na svoro i zato nas je tem bole vleklo za vsakšimi kolami. Če se je vélki kopčnar pelao po belice, sam bio prvi, da sam dobo z bičom po vujaj zato ka sam na svori bio, drugi so pa kričali, da se njemu nekak odzavesi. Pa tudi, če sam znao, da plebanošov kočij rad ščukne, če se le tekem repice, sam le gledao kak bi prišeo do njé.

Bilo nas je prec, ka smo poležkivali pa se kobacali po sosedovoj trati pred hižov, če gli smo znali, da sosed Joško rad vodo na nás bobiči, gda vidi ka se kotamo po njegovoj trati. Sosed Joško je znao, da mo mi bežali, če se oglasi ovači se tak ne bi glaso, zato da ga prec rado stráj. Gda šče po noči vó iti, te najprle na palici krščák pri dveraj vóporine, če je prej što vóni, ta naj po krščaki drapne ne pa po njegovoj glavi. Tak je tudi napravo, gda smo hodili po njegove grúške, zato smo lejko nemoteno opraviti svoje delo pa smo njemu na drugi den povedali kak je bilo i se je samo nazáj zasmejao, zato ka

Njihov namen je, da se židovje združijo v svetoven narod.

Grčija se pripravla na volitve, ki bodo 25. t. m.

V Novom mestu se je preminóčo soboto i nedelo vršo velki euharistični kongres, na šterom so slovenske množice posvedočile svojo vernost.

Na velesejmi v Ljubljani je tudi posebna misijonska razstava, ki kaže različne zanimivosti iz Azije, Afrike, gde širijo vero slovenski misijonarje. Tudi naš rojak, vlč. g. Jožef Kerec, kitajski misijonar, je prineseo s kitajskoga več predmetov, ki nam kažejo življenje daljšnjega izhoda. Tej predmeti so zdaj na misijonskoj razstavi. G. misijonar ostane duže časa v Ljubljani i njeni okolici, gde bo meo misijonske predge.

Slovanskih narodov, ki so z nami v rodu po krvi i jeziki, je na sveti okoli 187 milijonov. Največ je Rusov, do 80 mil. Glavno mesto sovjetske države se dnes zove Leningrad (prle Petrograd). Ukrajincov je 41 mil., združeni so z Rusijov; Belorusov je 8 mil.; Poljakov je 28 mil., glavno mesto je Varšava; Čehov je tudi 8 mil., glavno mesto Češkoslovaške republike je Praga. Slovakov je 3 mil. Bolgarov je 5 milijonov, glavno mesto kraljevine je Sofija. Lužičkih Srbov, ki živéjo v Nemčiji je 120 jezero.

Boji v Mandžuriji med kitajskov i mandžurskov vojskov se nadaljavajo.

Nenavadna nesreča se je dogodila v Franciji: na planinaj se je pasla čreda 150 ovc. Nad sebov so začule brnetileto i se tak prestrašile, da so bežale i se zagnale v globočino 100 metrov, odked so jih ne mogli rešiti.

Do konca septembra mora vsaki plačati celo naročnino za Novine, Mar. List i Mar. Ogracek. Nikoga ne počakamo prek toga roka. Ki z penezi ne more poravnati naročnine, naj jo z zrnjom poravna pri svojem širiteli.

je znao, da sosed tudi májo dobra jáboka pa grúške i radi dugo spijo. Vse to se nam je fájn vidlo, zato smo najrajši bili na toj trati, če tudi smo včasí prek plota mogli skákati gda nam sila bila, na drugoj strani pa gnojšnica bila, tisto pa nej ravno fájn bilo. Zda smo pa ščista pozabili na sosedu, zato ka smo cilali na repico, nej smo pa znali, da sosed Joško pa na nas cila. I tak je vó prišlo, da smo prec mokri šli domo, plebanošov kočij se je pa z repicov odpelao.

Proti večeri smo že pa bili vkup pa smo si pogučavali kama bi šli kákše slave. Nej smo ešče skončali pa ti pride gori po vesi Brodárov Náci i tak če bi treščilo med nas smo razčrknoli. Zbrčno sam se najbližnjem dvorišči. četudi sam nej znao, zakaj bežimo. Vóni na ograda mi pa sosedov Ferénček tak bole potúo povej, da Náci rad za vúja davle, te se pa prej roglatoga more ognoti. Zato sam se ga tudi vsikdar ogno, da se ednok ne bi spozábo pa bi se po meni spústo. Vej pravijo, da se prej plúška tudi dá stožiti, da ti je pa to že noro, kak neštérni delajo, če njemu púklavi prst pokážeš, že beži k fiškališi. Tej so pa veselí, da v eti súkešni časaj kákši krajcar zaslužijo. Rihtar so prej vó

M. Sobota

— Velko število dijaštva se je letos nanovo vpisalo na našo gimnazijo. V Martinišči bodo letos skoro dvakrat telko dijakov meli kak lansko leto. Zato so zdaj pripravili prostore za novo veliko spalnico, tak da bodo dijaki meli zadosta prostora. Ne vemo samo, ali se bo moglo včenje na gimnaziji pravočasno začeti ali ne. Kak smo že pisali, so bili namreč odpuščeni iz službe trije izvrstni profesori, ravnatelj je pa na svojo prošnjo prestavljeni iz Sobote na bolše mesto. Falijo tedaj štirje profesori i mesto njij je dozda ešče nišče nej imenivani. Želemo zato, naj bi se ta zadeva kem prve uredila, ar je silno vnogo odvisno od toga, če majo dijaki včasí od začetka redno včenje.

— Dijaki, ki so priredili koncert v Soboti, od šteroga smo pisali v zadnji številki Novin pod naslovom „Tako naj se ne dela!“ so nas naprosili, naj popravimo naše zadnje poročilo v telko, da so pevke bile samo bivše dijakinje, da so penez, štere so dobili na koncerti ne porabili za pijačo, nego je namenjen podpori siromaških dijakov i da je od njih nišče nej razgrajao po noči po Soboti, nego so to delali popunoma drugi dijaki, šteri so nikše zveze nej meli s koncertom. Pijačo njim je na vsej koncertaj darovalo občinstvo, tak tudi v Soboti, gde njim je g. poslanec Benko darúvao nikelko litrov vina. — Vse to drage vole priobčimo, zato, ka nikomi neščemo delati niti najmenše krivice, najmenje pa mladim ljudem, zato smo na drugom mestu že tudi sami od sebe priobčili popravek k našemu zadnjemu poročilu.

— Dve lepi zmagi nogometašov S. K. Mure. Športaši S. K. Mure so zopet častno zastopali našo Slovensko krajino. V nedeljo dne 28. avgusta so juniorji Mure porazili po lepi igri dijaški S. K. Beltinci z 1:0. Kot glavna tekma se je vršila prva mednarodna nogometna tekma med prvim moštvom Mure in med nemškim Sportvereinom iz Murecka. Zmagala je Mura z 7:0 (4:0). To nedeljo so bili povabljeni naši Muraši v Maribor, kjer so igrali proti ISSK Maribor in so po krasni igri zmagali z 3:1.

dali zbobnjati, da se po devétoj vóri dečki pa dekle nesmejo vóni najti, pred bobnanjom so se pa pri belom dnevi splúskali. Takšim, štere tak preveč dlani srbijo, bi morali rihtarje dati kákše težko delo, če njim doma ne dajo, gda do trüdni, gvúšno nedo meli norije v pameti.

Pa smo se ti v škegnji vsi znašli v lepoj senci pa si pogučavali to pa ono i ešče to, da se prej naša frájla ženi i je prej nekšega gospoda zgrábila, ka se mi je najbole čüdnó vidlo. Zató najmre, da so ešče gospoda tak krátke pameti i to v pamet ne vzemejo kákši klepotec ma naša frájla. Pa ti včasí eden pripomni, da si té dónok na zemli nebesa zasluží, če de pa do smrti v pekli. Prikaže se čös (paznik) s ščesjov na rami, za par dni pa pride domo štrof, ka smo prej v lúckom škegnji bilij, pa smo trávo doj klačili.

Pár sam jih dobo po glavi i tudi po hrbti. Čüdnó se mi je pa vidlo, da so naše grúške pa slave skoro vse znosili, trávo pa doj zašamlali, pa so li nikoga ne zgrabili.

Plačati smo pa mogli, zato ka so mali rihtar pravili, da tak zapovidavlejo občinske regule. Túo sam bio, mislo sam si pa le, da so to čüdné regule.

— **Ogen.** Preminočo nedelo večer okoli 8 vöre je hūdobna roka vužgala Potočni-kovo oslico v Cvetnoj vulici v M. Soboti. Zavolo dežja pa je ne mogla goreti i tak je ne bilo velke nevarnosti i nesreče.

Slovenska krajina.

— **Doktor HÖHN iz Slatine Radenci** ordinira od 1. septembra dalje v Murski Soboti, v hiši g. Rajha na Glavnem trgu št. 4.

— **Popravljam.** V zadnji številki Novin smo priobčili pod naslovom „Tako naj se ne dela“, med drugim tudi, da je skupina dijakov, ki je priredila koncert v Soboti, po končanem koncertu dosegla višek nedijaškega nastopa s tem, da je še v poznih jutranjih urah kalila mir z neubranim, hreščečim kričanjem. Takoj po tem dogodku, nas je pisec tistih vrstic, podpisan pod imenom „Očividec“, obvestil, da je bil tako on, kakor večina sobočancev, tisto noč, v zmoti z ozirom na osebe. Tista skupina mladih dijakov, ki je še v poznih jutranjih urah kričala in razgrajala ter pela celo neke nemške pesmi, ni bila istovetna z dijaki, ki so priredili koncert, ampak so bili to popolnoma drugi ljudje. Večina dijakov, ki je priredila koncert, se je po končanem koncertu mirno razšla, le menda trije od teh so še tu in tam proti jutru malo glasnejši bili.

— **Dvodnevni tečaj za konserviranje sadja i zelenjave** se vrši na banovinskoj i sadjarskoj šoli v Maribori dne 23. i 24. septembra t. l. Tečaj je teoretičen i praktičen i trpi vsaki den od 8—12 i od 14—18 vöre. Udeležbo je prijaviti z dopisnicov do 22. t. m. ravnateljstvu šole. Za nabavo potreščin i obrabo aparatov i mašinov prispevajo udeležence 10 Din.

— **Ne iz zadruga, nego v zadrugo!** Delavstvo, obrtništvo pa tudi fabrike so dosegnole svojo veliko moč največ s tem, ka so se vsi znali v pravom časi združiti i či je bilo potrebno, nastopiti skupno. Najžmetnej je združiti kmečko ljudstvo. Kmečki človek misli, da je on na svojem grūnteci i na svojoj zemli, takši gospod, da njemu nišče nemre nikaj včiniti. Njemu je zadosta, či je zdoobra s par sosidami, da si eden drugomi kaj pomorejo, druge pomoči pa misli, da je nej potreben. To je pa velka zmota. Polovico menje nevol bi bilo dnesden, če bi bilo kmečko ljudstvo organizirano i nastopalo skupno. Vidimo, da v dnešnji teški časaj ešče izdak edno pa drugo fabrično delo gračūje drakše mesto falejše. To pa zato, ar tej ljudje skupno nastopijo i si cene določijo. Kmetje pa, či so nej organizirani, nikak nemrejo določiti svojimi blagi kakše cene i je tudi držati, ar se bo vsigdar šteri najšeo, šteri oda falej. Takše organizacije, štere lahko kmeti v tom pogledi pomagajo, so pa samo zadruga. Tisti, šteri kmeta odvrača od zadruga, je hūdoben človek i išče samo svoj hasek, ali je pa bedak, i ne razmi, da je samo v skupnosti i vkupdržanji moč.

— **Velika Polana.** V nedeljo, dne 4. t. m. smo pokopali Mertūk Ivana, posestnika. Na zadnoj poti ga je sprevodila velika množica, ki je s tem pokazala, kak prilūbleni je bio pokojni. Z njim je vlego v grob eden tistih redkih ljudi, ki vsikdar znajo ostati pošteni in zavedni. Pokojnik je bio nekaj let župan i šolski oskrbnik, i povsod je pokazao, da je mož na mestu, kakši bi nam bili vsikdar potrebni. A vsikdar je tudi pokazao svojo narodno zavest. Naj počiva v miru,

Doma i po sveti.

Strašna automobilska nesreča. V Št. Vidi pri Ljubljani je 38 letni mesar Franc Dolenc s svojim automobilom zadeo v velki autobus, šteri je privozo proti nje-mi. Pri tom se je vužgao bencin v motori i ar se je Dolenc nej mogao pravočasno rešiti iz zvūgnjenoga železja, je na mestu živ zgoro, tak, da so nazadnje samo kūp pečenoga mesa potegnoli iz zgorenoga automobila. Iz autobusa, šteri je bio tudi pun ljudi, so se pa vsi pravočasno rešili i tudi autobus sam so rešili, da je nej zgoro, čeravno se je že parkrat vužgao.

Kongres narodnih noš v Ljubljani. Za časa letošnjega jesenskoga velesajma v Ljubljani, je poseben odbor priredil zborovanje i lepi obhod slovenskih narodnih nošenj. To zborovanje je melo namen, pokazati ljudem lepoto slovenskih narodnih oblačil, naj bi ljudje ta indašnja resnično lepa, pa popolnoma preprosta oblačila spoštovali, ljubili i začeli kelko li mogoče tudi nositi. V dugom sprevodi so po belo Ljubljani stopale skupine, oblečene skoro v vse slovenske narodne nošnje, dalje Hrvatje, Srbi, Čehi itd. Celi sprevod je bio nad vse lepi. Pri slovenskih skupinah nam je bilo jako žal, da smo niti edne narodne nošnje nej vidli iz naše krajine. Tudi naša krajina ma svojo narodno nošnju i gotovo bi se nam neprimerno boljše godilo, če bi ešče dnesden hodili v domačem platenom obleči, kak pa, v dragi, nikajvredni kuple-ni cotaj.

Pri Kralici Slovincov. Slovenski narod nema svetle zgodovine kak vnogi drugi narodi, ki so meli mogočne države, mogočne vladare i so v silni vojskaj krotili neprijatele. Nikelko vojvod nam našteje zgodovina, ki so bili naše krvi i ki so vladali ništernim pokrajinam, gde so prebivali naši očevje. Vojvode, šteri bi zbrao vse Slovence v ednoj skupnoj slovenskoj državi, smo pa mi nej meli. Mamo pa mi Slovinci svojo Kralico, ki ma nikelko prekrasnih gradov i več sto lepih gradičov po našoj širnoj slovenskoj zemli. Pred 25 leti je slovensko ljudstvo po svojem knezonadškofi dr. Antoni Jegliču to svojo Kralico v znamenitoj božjepotnoj cerkvi na Brezjaj na Gorenjskom, z zlatov koronov koronūvalo. To je naša nebeska kralica, Kralica Slovincov. Preminočo nedelo, 4. septembra je prišlo vkup na Brezje nad 20 jezero ljudi, od najpreprostejših do najbolje premočnih, da so počastili spomin lepoga koronūvanja pred 25 leti i se obenem poklonili našoj nebeskoj Kralici.

Nemški katoliški shod v Esseni, od šteroga smo že v zadnoj številki poročali, se je z najlepšov slovesnostjov ob navzočnosti 200 jezero ljudi zaključo. Za časa celoga zborovanja je vladao najlepši mir i red. Prihodnji nemški katoliški shod se bo vršio v Beči prihodnje leto v spomin 500 letnice kak je bila zozidana znamenita cerkev sv. Štefana i v spomin 250 letnice kak je bio Beč ob drugim oslobodjeni tōrskoga obleganja.

Kongres slovanske katoliške intelligence, ki je trajao par dni i se je zdaj že ob štrtim sestao, se je preminočo nedelo zaključo v Zagrebi. Na kongres so prišli predstavniki slovanskoga katoliškoga šolanoga ljudstva. Poleg Slovincov, Hrvatov i Srbov, so bili zastopani v jako lepom številu severni slovanski narodi kak Čehi, Slovaki, Polaki i Rusi. Tej kongresi so jako velkoga pomena ravno zato, ka

vodijo do toga, da v vsej teški prilikaj nastopimo slovanski katoličani skupno kak eden.

NEDELA po risalaj sedemnajsta.

Vu onom vremeni pristopili so k Jezuš farizeuške i pitao ga je eden med njimi vučiteo prāvde, skušavajoči njega: Mešter, štera je ta velika zapovid vu prāvdi? Veli njemu Jezuš: lūbi Gospodna Bogā tvojega z celoga srca tvojega i z cele dūše tvoje i cele pameti tvoje. Eta je naj-veksa i prva zapovid. Ta druga je pa prispodobna k etoj: lūbi bližnjega tvojega liki samoga sebe. Vu etivi dveh zapovidaj je vsa prāvda i prorocke. Vkup sprāvlene pa farizeuše pitao je Jezuš govoreči: ka se vam vidi od Kristuša? čidi Sin je? Prāvijo njemu: Dāvidov. Veli njim: kakda ga tak Dāvid vu Dūhi zove za Gospoda, govoreči: pravo je Gospod Gospodi mojemi: sedi si na desnicu moju, dokeč položim neprijatele tvoje za stolec pod noge tvoje? Či zato Dāvid zove njega za Gospoda, kakda je Sin njegov? i nišče je ne mogo njemu odgovoriti reči: niti je nišče nesmeo od onoga dnēva kaj več njega pitati. (Mat. XXII.)

Nagradna vganka.

Sestavo VOGRIN ŠTEFAN, Rakičan.

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16

Razvrstite te številke v tom kvadrati tak, ka vodoravno, navpično i s kota v kot dobiš vsoto 34. Če štiri številke, štere so v četrtini kvadrata sešteješ dobiš isto vsoto 34.

Što pošle pravilno rešitev te vganke na naše uredništvo v Sobotu, in de izžrebani, dobi od sestavitela te vganke, Vogrin Štefana skoz tri leta brezplačno: „Novine, Marijin List in Marijikin Ograček“. Rešitve je vposlati 10 dni po prejemi te številke. Rešitev i što dobi nagrado prinesejo „Novine“. Potrudite se!

Dijaško polje.

Slov. akad. društvo Zavednost je imelo 29. VIII. v Martinišču v M. Soboti občni zbor. Predsednik je v svojem uvodnem govoru pozdravil vse navzoče, ter nas pozival in bodril k aktivnejšem delovanju. Nato je sledilo poročilo ostalih odbornikov in volitve novega odbora, tako, da je sedaj:

Predsednik: Brūnec Joško stud. prava.
Podpred: Šostarec Alojzij stud. teol.
Tajnik: Štefan Cuk stud. konservatorija in romanistike.

Blagajnik: Kozar Alojzij stud. teolog.
Knjižničar: Kranjec Mišo stud. slavist.
Revizorja: Neržima Albin stud. kem.,

Maučec Matija stud. zgodovine in geografije.

Razsodišče: Vojkovič, Jakob Karel stud. slikarstva in Maučec Joško stud. zgodovine in geografije.

Pri slučajnostih se je razvila debata o novinah, ki je prišlo tudi na tisk sam. Miško Kranjec nam je o tem mnogo povedal. Ne le samo o našem domačem tisku in o njegovih potrebah, temveč splošno o svetovnem. Prešel je nato na prvo, katero tisk obdeluje. Pravil je: „da smo lahko ponosni na slovenski tisk. Ponosni smo lahko na knjige, ki nam jih nudijo naše založbe. Ne le samo z ozirom na format temveč tudi na vsebino, kajti pri nas majo ljudje čut za lepoto za umetnost. Nismo Američani, da bi se zadovoljili z pustolovskimi in detektivskimi zgodbami in avanturami ameriških banditskih junakov. Zato pa ker imamo dober čut za umetnost, zato so naše tiskar-

ne prisiljene, da nam servirajo dobre knjige. Iz svetovne literature pa najboljše. Tako smo dobili mnogo prevodov iz francosčine, angleščine, v zadnjem času pa iz poreščine in sedščine. Snov, ki jo obdelujejo pisatelji moderne dobe je kmet in njegov odnos do zemlje, kakor je bil nekoč beg v mesta, tako bo prišel, oziroma je prišel beg nazaj na deželo, nazaj v naravo, nazaj k neizčrpnemu zakladu za človeški rod, to je zemlja. Zemlja je ona sila, ki privlači, ki se oklepa človeka, da za njo trpi in dela in edino oni je zmožen da prenese vse, ki se je oklene in dela.

Miško nam je dal mnogo primerov iz svetovne literature, ki nam slika duhovni materijalizem.

Ker ni nihče ničesar imel povedati je predsednik zaključil občni zbor in pozval člane k sodelovanju, kajti edino takrat se bo delalo v društvu, če bodo delali tudi člani. Odbor bo zastoj delal lepe načrte, če pa ne bo članov, ki bi te načrte realizirali. Torej na delo!

Misli k letošnjemu izletu.

Mnogo je v naši Krajini dijaštva in vendar se nas je samo petnajst udeležilo skupnega izleta. Ne rečem, da nas je bilo premalo, a več bi nas lahko bilo: trideset, štirideset ali celo petdeset bi se nas lahko zbralo. In zakaj nas ni bilo več? Vzroki temu so različni. Eni se niso udeležili izleta zato, ker jim je bilo prevroče, to se odkritosrčno pravi, ker so bili preleni; drugi so se rajši šli kopat, nekaterim se je družba zdela preveč enolična, premalo pisana in ostalim se zdijo naši izleti nepotrebni, brezpomembni.

Tiste, ki so med prvimi, imenujem egoiste. Ti se niti najmanj ne znajo odreči osebni koristi, za skupno stvar se nočejo niti malo žrtvovati. Onim pa, katerim se zdijo naši izleti brezpomembni, odgovorim sledeče: če kdo gre na izlet z namenom, da tam dobro pije in dobro je, potem pač za dotičnika ne bi imel izlet skoraj nobenega pomena. Če pa grem na izlet zato, da pridem tam skupaj z vsemi svojimi tovariši, da se med seboj spoznavamo, da spoznavamo naše ljudi, njihove šege in navade, da si ogledujemo lepoto naših krajev in njih zanimivosti in naposled, da pokažemo ljudem, da nas je mnogo mladih, veselih ljudi, ki znamo kot en mož nastopiti za skupno stvar, potem mislim, da nihče ne more reči, da so naši izleti brez pomena, da so nepotrebni. Če znamo skupno nastopiti v manjvažni stvari, bomo znali to storiti tudi v važnih zadevah. V skupnosti pa je moč in v moči zmaga.

Pa se pridružimo zopet skupini izletnikov, ki se pripravljajo na odhod iz Beltinec. Trudni so, pa kljub temu vedrih in veselih obrazov. Vsak si je naložil svoj tovor sam, samo mlajši brat iz Kebele je klical na pomoč tajnika. Na „herbeki“ smo stopili v krog in zapeli odhodnico. Naša grla so bila razsušena, glasovi razglašeni in peli smo kot pokvarjene orglje.

Napotili smo se iz Beltinec proti Od-rancem. Dolgočasna je ta cesta in mučna, posebno v taki pasji vročini kot je bila takrat. Na obeh straneh ceste se je nudila našim očem žalostna slika: zemlja vsa suha in razpokana, rastline so venele radi pekočih žarkov solnca in umirale radi hude suše. Ljudi ni bilo na polju in če je slučajno kdo prišel pogledat svojo njivo,

se je vračal žalosten in pobit. Vse leto je delal, s potom svojega obraza je škropil svojo grudo, a zdaj se mu bo vse posušilo, trud njegov bo uničen. Za živino ne bo imel krme in zase ne hrane. S čim si bo kupil najpotrebnejše, kako bo plačal previsoke davke?! Vse to skrbi našega kmeta in zato je žalosten in potr. Tudi nas so prešinjale žalostne misli, saj bomo tudi mi trpeli radi tega, če se bomo vrnili v mesta študirat . . .

Toda v naši družbi nikdo ni pokazal žalostnega obraza. Saj smo bili sami mladi fantje, mlad človek pa ne sme biti žalosten. Kakor da smo se vsi zavedali Župan-šičeve pesmi, ki pravi:

„Zapojmo le, saj smo mladi,
saj smo mladi in zdravi
in kadar žalost mimo gre,
pri nas se ne ustavi!“

V nas je vera, v nas je upanje na boljše čase, v nas je ljubezen in zato mi nismo žalostni. Marsikdo bi ne bil žalosten, ko bi imel več vere, upanja in več ljubezni. Ljudje pa vsega tega nimajo, ali pa imajo vsega premalo in zato so žalostni, zato obupujejo. (Dalje.)

Prekosnice.

Štavek i „nej istina“. Števek v ednom velkom društvu pravi mami: „Mama, buhu mam.“ Mati: „Eh, ka to praviš, to ne more biti, to nej istina.“ Za par minut Števek: „Mama, ta „nej istina“, me je včelnola.“

Mesar i brzojav. Mesar odide zdoma i odvečara brzojav pošle ženi, šteri se etak glasi: „Cila, ob devetih me ne čakaj domo, ka te vlak ne vozi svinje.“

Župan v posteli. Župan je vō dao bobnjati po vesi, ka ma svinjo k odaji. Pride mesar i pita županovo ženo: „So doma g. župan?“ Žena: „Ešče je v posteli.“ Mesar: „Slobodno poglednem svinjo?“

Srečen Tonek. Hižna gospa se toži pred Tonekom: „Jaj, Tonek, tak me roke bolijo od dela, ka nanč roke ne morem gor zdignoti.“ Tonek: „Mama, zdaj vam te mirno lejko povem, ka sam v spalnici veliko gledalo potro.“

Sramežlivi mladoženec. Trezika, sneha in Štefan, mladoženec sta večer na par minut sama bila v sobi. Štefan je jako sramežliv bio. Trezika se bole gornajšla i pravi: „Štefan, hodi se bliže k stoli, ka ti pokažem, kak lejko našo lampico (posvet) dolzaškrné.“

Velika jupica. Oča domo pridejo z Zagreba i pripovedavlejo deci, ka so vse vidli v živinskih gredaj, pa od jupic tudi nekaj gučijo. Deca so na to najbole pazila i verno poslušala. Ednok se samo Jožek zdigne gor i pita: „Ajtek, je tam tak velika jupica, kak ste vi?“

20 Dinarov draga babika. Štiri leta stara Ilonka z velikim veseljom kaže svojoj pajdašici oblečeno babiko: „Vidiš Tonika, kak je draga bila, tū odzaja, je gor napisano, so nam pravili, ka dvadeset dinarov koštala.“ Tonika je jako nevoščena bila, pa ka bi malo poparila Ilonko, etak pravi: „Na, meni eti odzaja, tūdi pogledni, kelko sam jas koštala!“

Drago vrastvo. Zdravnik ednomi betežniki takše vrastvo dao, ka bi si gut mogeo gurgarizerati, pa je zvedo, ka betežnik vseli spiše, ali požre vrastvo. Zdravnik pita betežnika zakaj to dela? Betežnik odgovori: „Što bi pa tak drago vrastvo vōplūvao!“

Vidliiva Olgica. Od male Olgice — štera je malo sestrico dobila pita eden poznani gospod: „No Olgica, komi je mala sestrica spodobna, ajteki ali mami?“ Olgica: „Na obadva, zato ka nema vlasi, kak ajtek, pa nema zobi, kak mama.“

Brillantín. Jožek pita mater: „Mama v tom glažeki je brilliantín?“ Mami odgovori: „Nej sinek moj, v tom glažeki je ke-ljé.“ Jožek: „Ja zato te nemorem kape dol z glave vzéti.“

Čeden oča. Oča je dovec i pravi večer štiram otrokom: „Šteri dnes nede večérjao tisti vsakši eden dinar dobi.“ Vsi štirje so si dinar zvolili, ka bi na drugi den sladoled kúpili. — Na drugi den, gda so že deca jako lačna bila, oča pravi: „Šteri ščé zajtrik meti, eden dinar plača.“ Prazen žalodec je velki gospod, deca so dinare oči dalá. Tak je oča večerjo prišparao, pa dinare nazaj dobo. Gi.

Pošta.

Lebar Franc, mlajši Beltinci. Vašo dopisnico smo izročili g. akademiki Novak Vilki v Beltinci. Zročite tomi gospodi ali nam tisto reč. **Vsem.** Nepodpisana pisma se ne prečtejo, nego včasí raztrgajo. Vsaki zato naj vseli podpiše svoje ime, če kaj piše vredniki ali izdajatelji. **Kerčmar Ivan, Monsy, Francija.** Za letošnje leto ste plačali 41 Din. Do 1. julija stanejo Novine 36 Din i od 1. julija do konca decembra 48 Din, tak mate do novoga leta ešče 43 Din za plačati. Na vašo željo bomo domo tudi pošilali.

ZAHVALA.

Prisrčno se zahvaljujemo vsem prijateljem i poznancem, ki so v tako lepem številu spremili našo drago hčerko k večnemu počitku. Posebno se še zahvaljujemo g. cankovskemu kaplanu za krasen govor, gospodu kantorju za genljive žalostinke, njegovi gospej za vzdrževanje reda, Marijinim družbenicam, ki so pokojno nosile na njeni zadnji poti, vsem številnim darovalcem vencev in cvetja, kar je bilo nad 46 in vsem, ki so pokojnici za njenega življenja zlasti še v bolezní, karkoli dobrega storili.

Domajinci, dne 4. septembra 1932.

Žalujoča rodbina BENCE.

Stanovanje z 2 sobama, kühnjov, shrambov, vrt i vsemi pritliklinami se s 15. septembrom da v najem. Več se poižve pri g. PREISS ADOLF trgovci v Murski Soboti, Cerkvena ulica.

SIROVE KOŽE
najbolše plača
ŠKAFAR JOŽEF, trgovec
BELTINCI. 2

Pozor redka prilika!

K odaji je na dobrom prometnom kraji **gostilna s posestvom ali brez posestva.**

Prevzeme se lahko taki ali kesnej. Oda se tūdi na hranilno knjižnico. Kapitala zmožnoj osebi se da v najem na 3 leta več se poižve v **PREKMURSKOJ TISKARNI** v Murskoj Soboti. 3